

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A magyarosítás politikája.

Irta: Zseltray Bogdán.

— január 8.

Oly nehézkes falábakon haladunk nemzeti nyelvünk terjesztésében, mintha még századok volna a rendelkezésünkre; oly féltékeny igyekszünk egy-egy talpalattnyi tért hódítani, mintha semmi jogunk sem volna hozzá; annyi nemtoródómság látszik munkánkban, mintha mindegy volna állami létünk szempontjából, hogy magyarul, avagy idegen nyelven beszél-e a nemzet zöme. Pedig a társadalom rétegeiben meg van az érzék, hogy a magyar beszéd terjesztése első és legnagyobb honfiumi kötelesség, ha nem akarjuk, hogy az idegen nemzetiségek nyakunkra nőjjenek, de élénken ezt csak ott érzik, hol az idegen ajkuak teszik a lakosság nagyobb részét. A tiszta magyarság lakta vidékeken ennek az érzékeknek halvány nyoma sincs, mert nem ötlük szembe az ijesztő rém, s boldog álmukban azt álmodják, hogy a Kárpátoktól az Adriáig mindenütt így van ez. Innen van azután az is, hogy az ilyen tiszta magyar vidékekről felkerült intéző férfiak lelkében nem is talál fogékonyságra ama vészkiáltás, hogy itt a 12-ik óra: tenni kell!

A magyarosítás lüktető ereit: a magyar tannyelvű iskolákat, hazafias köröket és kaszinókat, valamint az ide igyekvő mindenféle

nemzeties mozgalmakat sok-sok önfeláldozó, buzgó hazafi évtizedeken át önzetlenül szolgálja, küzd, épít, fáradozik hazafiságból. És ki látja meg a magyar nemzeti társadalom ezen gyöngyeit? Ugyan hányat látunk évenként ezekből magasabb kitüntetésben részesítve, avagy más nemü elismerésben van-e részük?

Sajnos, azt kell mondanunk, hogy bizony édes-kevés, gyakran egy se. Hiába mondja azt valaki, hogy az olyan nagy lelkek munkájuk sikerében találják legszebb jutalmukat, én azt mondom, hogy az természetes; de ez meg köteles jutalom, melylyel a nemzet mindenkor adósa marad az illetőnek. De nagyon sok esetben ez a kitüntetés igen jól kamatozó nemzeti kincs is, mert az illetőknek erőt, kitartást és lankadatlan buzgalmat kölcsönöz, hogy a nagy munkán továbbra is szeretettel csüngjenek.

De nem felel meg az állami iskolák elhelyezési módszere sem ama nagy célnak, melyet elérni hivatvák. Hazánk nemzetiségi vidékein szétszórt csillagokként fénylenek nagy távolságban egymástól, mint az Oceanba merülő pislogó mécskek. A magyar nemzeti nyelv érdekében nagy fáradtsággal, sok buzgalommal s jelentékeny anyagi erővel élesztett Veszta-tűz fénye nem képes a körülötte levő sötét éjszakába annyira bevilágítani, hogy az, legalább az óhaj-

tott magyar nap hajnal-pirját képezne, mert a nagy, sötét vidék állandóan paralizálja azt, sőt még a legközelebbi környezetben is meghusítja a kiváló és annyi buzgalommal munkált eredményt.

Az áll. iskolák elhelyezésénél kivált két dologra kellene nagy figyelemmel lenni. Ugyanis arra, hogy az áll. iskola a kívánt célnak megfelelően, szükséges, hogy oly vidéken állítsák fel, ahol az idegen ajku nemzetiségek kész örömmel fogadják azt, ahol a magyar nyelv elsajátítása a népnél közhajként jelentkezik. Ezek a vidékek a felvidéken a következők: Zemplén-, Sáros-, Szepes-, Ung-, Bereg- és Máramarosmegyék idegen ajku vidéke is.

Itt a nép még ma örömmel tanulja a magyar nyelvet, de ki tudja, nem változik-e meg itt is a helyzet, ha Amerika hatása és egyes nemzetiségi izgatók üszköt dobna a jóakaratu nép közé. Itt kellene tehát az állami népiskolákat elhelyezni az állam anyagi erejéhez mérten minél nagyobb számmal. Másodszor okvetlen figyelemmel kell lennünk arra, hogy az áll. iskolák lehető egymásutánban, egymás mellett állítsanak fel, mert ezáltal maradandóvá tesszük azoknak a hatását, egyik támogatja a másik munkáját, az eredmény nem vész el, mint az édes folyóvíz a tenger sós habjaiban. Az egyiknek a fénye átvilágítja a szomszéd határáig, s így nem marad oly rész,

mely részt üssön az eredményen. Ebben az esetben a falu bevándorlása a városba, vagy a községek lakóinak állandó váltakozása nem fogja illuzóriussá tenni a népiskola munkáját a magyarosítás terén. Ma ezek miatt félszázad alatt is alig van látszata az iskola hatásának a téren, a fenti körülmények közt pedig már egy évtized munkája is átalakítaná a vidéket a lehető legjobb nemzeti irányban. Erős a meggyőződés, hogyha a mai összes áll. népiskolák mind a Tisza felső jobbparti vidékén állítottak volna fel, ma már ez az egész, fentebb említett megyék lakossága úgy érzelem, mint nyelvben teljesen magyar volna.

Meghódítottuk volna általa egy tekintélyes részét az országnak s büszkén hivatkozhattunk volna az áll. iskola nemzeti döntő hatására. Mig ma alig látunk egy-egy várost vagy falut, melyet az iskola tett magyarrá, pedig van 4000-nél több állami iskolánk s ezek közt több, mely 20—25 éve munkál látható eredmény nélkül az ur kertjében. Nagy baj az is, hogy sok áll. iskola oly mostoha körülmények közt tengődik, hogy úgy a tanító, mint a gondnokság elkedvetlenedik az állam szűkmarkúsága miatt. Sok esetben megtörtént, hogy csak akkor bocsátották rendelkezésre a kellő anyagi erőt, midőn már az egész gondnokság beadta lemondását. Ez nagy hiba, mivel az áll. iskolának, mintainté-

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

Arckép.

Apró arckép ágyam fölött,
A te képed kedvesem . . .
Sötét szemed méla bája
Rám mosolyog édesen . . .

A napban nincs olyan óra,
Nincsen oly perc, pillanat,
— Bú, vagy öröm lakja szívem —
Hogy ne nézném arcodat.

Lelkem terhes búfellege
Tova száll el hirtelen,
S százszoros lesz az örömem,
Ha merengek képeden.

Minden percben rád tekintek:
Munkakedvet csak ez ad
S este is csak téged nézlek:
S álmodom szép álmokat.

Most is, most is el-elnézem,
Édes, drága képedet
S tudj! Isten: mért? tudja: mért nem?
Könyem árja megered.

Kerekes Pál.

Kibékülés.

Irta: Damjanovich Miklós.

Derzsy olyan erősen elmélyedve
ült az íróasztala előtt, hogy észre sem

vette, mikor a háza előtt koci állott meg.

A „Tigris“, ez a cafatos szőrű házörz, mely az utca-ajtó előtti folyosón, a verőfénybe pislakolva szokott szundikálni, figyelmesen kezdte hegyezni a füleit és elvakkantotta magát.

A koci megállt a ház előtt és kiszált belőle egy szép magas nő. Lánynak gondolhatnánk, ha könnyű légies természetéből ítéljük meg, de családunkat eloszlatja az a kapálózó aranyos kis legény, akit nagy ügyvelbajjal vonszol ki a kocsiból s aki szemét ökleivel dörgölvé nyafogja:

— Mama álmos vagyok!

A szép magas asszony kézen fogja a gyermeket és szomorú pillantást vet a Derzsy házra, aztán kopott erszényt húz elő zsebéből s kifizeti a kocsist, aki köszönés nélkül elhajt. Bizonyosan nem kapott borralvalót.

A szép asszony a gyermekkel együtt tétován lép be a nyitott kapun. Tigris az öreg házörz kutya komikus ugrádozással fejezi ki örömet s hizelegve igyekszik megnyalni kezét.

A nagy Derzsy házból félelmetes csend van. Halk kopogásra megnyílik az ajtó és belépnek a jövevények. Az öreg Derzsy számadásaiba mélyedve föl sem pillant, csak mikor a nő megszólítja.

— Apám! — akkor veti föl szü-

rós szemét és meredten rá néz az asszonyra s gyermekére. Arcán sem öröm, sem meglepetés, sem harag. Ridegen szól:

— Te vagy! Menj vissza honnan jöttél, a szeretődhez!

Fölteti fejét büszkén a magas szép asszony s szó nélkül távoznék talán a halálba, talán a nyomorba, talán a selyembe, a bűnbe, ha be nem lép az édes anyja.

Sikoltással rohan leányához és — elájul. Ez a zürzavar elég arra, hogy Derzsy Emma maradjon s az öreg Derzsy egy pár szót szóljon hozzá.

— Látod, mivé tettél bennünket!

Emma összeharapdálja coral ajkát és köny csillog szürke szemében.

— Hát elhagyott, elűzött házából? Vagy te jöttél magadtól? Megvert? Emma lehajtotta fejét.

— Nem, megcsalt!

Derzsyné ezalatt magához tért és zokogva szoritotta leánya szöke fejét ajkaihoz. Az öreg Derzsy pedig kiszompolgott a szobából.

*

A Derzsy-házban új élet kezdődött az Emma visszatérével. Mióta elhagyta a szülői házat és hozzá ment ahhoz a szép barna színészhez, akit Derzsy csak „gazember“ néven említett, csendesen élt a két öreg. Sohse beszéltek a leányról. S a halovány

öreg asszony akárhogy epedt is utána, soha egy hangot nem hallott róla.

Most, hogy visszajött, az öreg Derzsy kérelhetetlen volt, családijával sem érintkezett. A feleség siró kéréseire rendes válasza volt:

— Nekem nincs leányom.

Apjára ütött a leány is, a szép magas asszony.

Ezelőtt két évvel az öreg Derzsy kijelentette a leánynak, hogy hozzá fog menni Erdős Ferenchez, az első ügyvédhez, a szép leány vállat vont.

— Nem megyek hozzá! Erdős olyan mint egy majom, Bárdos pedig egy dalia s én t szeretem!

— Azt a komédiást . . . azt a rongyost . . .!

— Azt!

Az öreg Derzsy így szólt leányához:

— Jól van, egy hétig gondolkodhatol a dologról.

Emma pedig egy hét múlva is az a dacos önféjú leány maradt, s mikor apja kérdezte a határozatot, fölvetette fejét és azt mondta:

— Bárdost szeretem s hozzá megyek!

Az öreg urat elöntötte a düh, s felszakította az ajtószárnyat.

— Eredj!

— És Derzsy Emma elment.

*
Multak a hetek, hónapok, az öreg Derzsy nem változott. Kerülték egymást, — apa és leány — s ha

zetnek kell lennie; ez szab irányt a szomszédos, más jellegű iskoláknak, innen vesznek példát azok, ezt kívánják utánózni.

Végül mért pazarolja erejét az állam a Magyarországi gazdag vidékein áll. iskolák állításával. Hiszen a fő, amit meg kell mentenünk ma, az a nemzeti egység. Amit terjeszteni van hivatva: az áll. iskola mindenképp előtt a nemzeti nyelv és érzelmek, a többi pedig mind csak azután jön. — Magyar sovínizmus jöjjön el a te országod!

A képviselőház pénzügyi bizottsága csak az imént foglalkozott a közoktatásügyi tárca költségvetésével s így már ez az alkalom is időszzerűvé teszi, hogy a magyarosítás politikájával mi is foglalkozunk. Készséggel, szíves készséggel adtam tehát teret régi és érdekes munkatársunk felszólalásának és sietek kijelenteni, hogy észrevételeivel majdnem szóról-szóra én is egyet értek. Nekem ugyan százszor jobban esnek az a tapasztalat, hogy a magyarosítás élen olyan erős férfiak és olyan erős magyarok állanak, akiknek lelkes munkáját holmi kitérítés és ordócska elmaradása egy cseppet sem zsbasztja meg, de ha már úgy áll a dolog, hogy a mai nemzedék még hazafias lelkesedéseért is elvárja a kitérítést, üsse a kő, csinálja ki a miniszter mindenkinek a „signum laudis“-t, aki legalább 10 másnyelvű magyart magyarul beszélni megtanított, vagy a tanulását előmozdította.

Sokkal komolyabb dolog azonban, hogy a kormány nemcsak a kitérítéseket, hanem a pénzt is csakugyan igen szűkmarkúan osztogatja az iskoláknak és az iskolákért.

Már pedig magyarosító politikáról beszélni is kár addig, míg a népoktatás államosítása terén valami radikálisabb lépésre el nem szánjuk magunkat. De ehhez persze pénz,

véletlenül összetalálkoztak is, szóltanul mentek el egymás mellett.

Az öreg úr kerteszkedésnek adta magát. Ez volt egyetlen mulatsága, s mióta a nagy szegény megtörtént, a Derzsy-ház kapui zárva voltak mindenki előtt.

A kert végén volt a kísérleti állomás. Itt próbálta ki az öreg a külföldről drága pénzen hozott palántákat s órák-hosszat elült egy-egy kedvenc virág mellett. Napról-napra vizsgálta az oltások fejlődését, a dugványok fakadását s mint szenvedélyes kertész elképzelték haraggyullasztotta egy délután az a szomorú tapasztalat, hogy két legszebb frankhoni szállítmány — két fiatal vessző hiányzik.

Megindult az inkuizíció, de a két vessző nem került meg. Az öreg dühösen csapta föl házi sapkáját s dohogva-morogva indult vissza a kertbe.

S mit látnak szemei!

A kert egyik kanyarulatánál a „poronty“, már mint az Emma kis fiacskája lovagolt, parányi kis lábacskái közé fogva a frankhoni unikumot, a kezében pedig a másik drága vesszővel hajkurázta a rögtönzött paripát.

— Gyi te! Gyi esasi! . . .

Hirtelenében nem tudja mit csináljon ezzel a kölyökkel, akihez Emma hazaérkezte óta egy szava, egy mosolya nem volt. Gyűlölte s

még pedig sok pénz kell, amit minden költségvetés alkalmával szívesen kérne a kormány, de még sem kér; szívesen adna a törvényhozás, de még sem ad. Szerk.

Tisztviselő közgazdasági tevékenysége.

Szerencs, január 8.

Mint közigazgatási hivatalban fungáló egyénnek tudomásom van arról, hogy T. Zempléni vármegye közg. bizottsága a »Gazdasági ismétlő iskolák létesítése ügyében« felhívást intézett a közg. előjáróságokhoz. Ezen áldásos intézkedés tudatában ragadom meg az alkalmat arra nézve, hogy szerény vélekedésem szerint kifejtsem — mi a feladata egy hivatalos s a nép jólétét előmozdítani törekvő közg. tisztviselőnek a közgazdasági téren.

Népünk általában földműveléssel s állattenyésztéssel foglalkozik; ez ősi foglalkozása, melyhez szívósan ragaszkodik. Minden egyébb földi javak között a földet tekinti legszentebbnek és méltán, mert egyedül a földbirtok a megingathatlan nemzetgazdasági vagyon.

Ősei példájára szántja az ugarat, azoktól örökölt tapasztalatokon alapuló ismeretekkel műveli földjét. A napról-napra nehezebb megélhetés a gazdaközönység körében is sürgeti a reformok életbeléptetését. A föld ma már csak okszerű művelési mód alkalmazásával fizet, őserje gyengült s folyton javításra van szüksége.

E körülmény nagy feladatot szab minden oly intelligens emberre, ki a nép körében él, de kiváltság a közg. vezető-emberre, ki a közvagyonosodás előmozdítására minden erejével s tudásával kell, hogy törekedjék — hazája — a nép és saját érdekében is.

Sokat követelünk egy embertől — mondani fogják a cikk olvasói; igaz, de nem követelünk oly dolgokat, melyek az (ambiciózus) tisztviselő hivatásával össze nem egyeztethetők.

A közg. vagyonosodása a legelső feltétel arra, hogy annak szellemi ügyeit vezető tisztviselő jól érezze magát — és megélhetése biztosítva legyen.

— Boldog, megelégedett, anyagi gondoktól ment lakosság ügyeivel foglalkozni — azt hiszem, hogy gyönyörű és lelki élvezet. Azon törekvések pedig, melyekkel ezt a jólétet előidézhetjük, nem kerülnek anyagi áldozatokba; egyedül csak akarat, kitartás és ügyesíretet vezessenek bennünket minden alkalommal, midőn a földmű-

óriási dühvel rohant a csepp ember felé.

— Te! . . . te! . . .

Az apróság lehunyta szemét is szörnyű félelmében s ijedten ült le a földre. Ez a váratlan fordulat kihozta az öregot a dühös hangulatból, s mikor a kis legény torkaszakadtából sirni kezdett, zavarodottsággá lett dühös s a „porontyot“, akit első pillanatban összeakart zúzni, fölemelte a földről.

— No ne sirj te . . . te kis bold. De az apró ember vigasztalhatatlan maradt és sűrű könnyeket hullatott le a kerti út porondjára.

Ne sirj no! Nesze itt van cukor! A gyerekek csak sirt. Az öreg ur kezdte kényelmetlenül érezni magát. Meg is sajnálta ezt a csepp gyereket s mikor bánatos kéket szemét könnyezni látta, lelkiifuradást érzett hirteleni dühös felett.

Most fogta így először kezét unokájának s elgondolta, hogy milyen boldog ember is lenne ő, ha a kis unoka, olyan unoka lenne, mint a másé, a kinek az atyja miatt nem hagyta volna oda durván az ő leánya a szülei házat, s aki nem hagyta volna oda az ő lányát, mikor megunt betelt szerelmével.

Lehajolt a gyerekekhez s jól az arcába nézett. Most, hogy abba hagyta a sirásts kis arca kisimult, olyan szép, olyan üde arc volt ez a kis gyermek-arc s olyan őszintén tudott bámulni

velő néppel találkozunk; egy kis közgazdasági ismeret, melylyel az okszerű mezőtermelés legfőbb elveit népiesen előtudjuk adni.

A hivatalos helyiségeken kívül érintkeztek a közg. tisztviselő különösen a gazdasági ügyekben minél többet a néppel s igyekeztek annak egy újabb és célszerűbb munkabeosztással, különféle termelési ágak ismeretével sat. irányt adni.

Több közg. vezető tapasztalatot folytán tudom, hogy a lakosok terménykészletüket sem tudják még értékesíteni kellő módon, vagy értékesítik úgy, hogy gondatlan eljárás miatt vagyoniilag tönkre jutnak. Sok esetben még eladják a függő termést s az annak áraban kapott pénz elmegegyül, hogy a vagyonosodás csak egy fillérrel is emelkedett volna, sőt jó, ha nem esett.

A közg. vezető-emberre, kit kvalifikációja mindenesetre hivatottá tesz arra, hogy e viszonyokat megváltoztassa, — kinek van alkalmat és kell is hogy legyen gazdasági lapokat, terményérték- és árukimutatásokat ott olvasni, — könnyen utbaigazithatja a szegény népet, melynek a legtöbb esetben uszorások, lelketlen üzerek szabják meg az árakat éppen akkor, midőn a nyári szorgos munka idején legnagyobb szüksége van pénzre.

E valóban nagyon sajnálatos állapotokon oly formán lehet szerény nézetem szerint segíteni, hogy a közg. értelmiségével egyetértve (mint már több helyen szervezve is van) kisebb alaptőkével, csekély %-ra dolgozó kisegítő pénztárt, segélyegyletet, takarékpénztárt létesít a közg. vezető-emberre hivatott tisztviselő, ahonnan a mezei munkásokhoz mindig nyerhetni annyi olcsó kölcsönt, mely a kisbirtokost megkíméli attól, hogy uszorások keze közé kerüljön, vagy terményét potom áron vesztesse el. Így első sorban a népet meg kell nyerni a biztosítás eszméjének. A legnagyobb szorgalom, a legokosabb munkabeosztás eredményét teszi gyakran semmivé egy hirtelen kerekedő pusztító vihar, a legboldogabb családi kör felett lángokat fog a fedél, évek küzdelmes munkájával összehordott vagyon semmisül meg egy pillanat alatt s a rendezett anyagi viszonyok között élő család koldusbotra jut.

További kiváló hivatása a közg. tisztviselőnek az, hogy a népet a biztosítás áldásos voltára figyelmeztetvén, ha egyesek vagyona-felett való örködést legelső sorban azzal kezdje meg,

szelid kék szemével, hogy nem lehetett rá haragudni. Ölébe vette a gyermekét.

Régen nem tette már ezt, s olyan komikus, olyan ügyetlen mozdulattal fogta úgy, hogy aki látta volna, megpukkadt nevetésben.

Pedig valaki nézte.

— Látod, minek sirtál, most esúnya lett az arcod. No várj, mindjárt megmosdatlak. Elővette zsebkezdőjét és benyálazta egyik esücskét. Ez a kezdetleges mosó szivacs gyönyörű eredményt produkált a kisgyerekek arcocskáján, s az öreg ur is anynyira meg volt vele elégedve, hogy rászólt egyszerre:

— No most már egy pusztit — nagyapának!

A gyerek félelemmel fordította el arcocskáját.

— Ne . . . maga nem szereti az én mamámat!

— Ki mondta ezt neked, te csepp-ség?

— Mama!

— No hát küld ide azt a csunya mamát!

— Nem kellett küldeni. Sirva-nevetve jöttek elő anyja és leánya. Nézték az egész jelenetet. Az öreg Derzsy pedig egészen zavarba jött s mikor az évek óta kitagadott lány két felől cuppanó csókot nyomott arcára, akkor is csak annyit tudott néki mondani, hogy:

— No hát . . .!

hogy minden terményt, épületet biztosíthasson. Ha meggyőződik a nép, hogy a biztosítás nemcsak arra való, hogy a biztosító társulatnak hasznot hajtson, hanem arra is, hogy a vagyon teljes megsemmisülését megakadályozza s a jég által tönkre tett véteket, a tűz által felemészített épület értékét csekély évi díj pontos fizetése ellenében mindig megtérítse: bizonyosan nem mulasztja el a vagyonának biztosítását.

Hivatása, sőt legszentebb kötelessége az ambiciózus tisztviselőnek a lakosság körében oda is hatni, hogy a gyümölcstermelés, a konyhakertészet, a culturnövények terjesztése is — természetesen ott, ahol ezek tenyésztésére alkalmas talaj s építő természetű szükségletek meg vannak — felkaroltassék. Szóval a közg. tisztviselő jóakarata szükséges ahhoz, hogy a gyakorlati élet körében a kedv a termelési részek iránt felébredjen, mert neki áll módjában ezer meg ezer alkalmat felhasználni arra, hogy a nép figyelmét ez irányban is felébressze.

E helyütt bátorkodom kifejtteni, hogy mily áldásos s a közgazdasági jólétét mindenképp előmozdítani célzó intézkedés az, hogy ismétlő gazdasági iskolák szerveztesenek, amelyek egyrészt a modern gazdálkodási rendszerhez szoktatják a népet, másrészt megmenetik a terményáru-spekulánsok tulkapasaitól. Hogy ezen nemes intézmény intenciója teljesen érvényesüljön, szükséges, miszerint a közg. tisztviselő teljes odaadással s ügybuzgalommal fejtsse ki gazdasági ismereteit; alakítson közg. gazdasági egyesületeket, tartson szaklapokból felolvasásokat stb.

A közg. tisztviselő e téren való nemcsak hivatásának részletezésébe minden téren ki nem terjeszkedhet, de rá kell mutatnom, mily áldáshoz működés fejthető ki a háziipar, a méh, az állattenyésztés meghonosításával; mily mérvben lehet előmozdítani a közvagyonosodást, ha meggyőzzük a népet mindezek hasznos voltáról.

Ha egy rendezett közg. elégedett lakóival hasonlít egy oly családhoz melyben minden szó példás, ahol béke és egyetértés trónol mosolygó, szelid arcával; úgy egy rendezetlen közg. szegény, elégtelen lakosaival hasonló azon családhoz, melynek körében örökös civódás zaja hallik és rút gyűlölség fekszik szívben és lélekben.

Hol könnyebb a közg. tisztviselő munkája; hol érezheti megelégedetten magát s küzdelmes munkájának hol vágyik inkább édes jutalmát megtalálni? . . .

Egyedül tőle függ!

Ezen argumentumokkal kívántam kifejtteni, hogy egy hivatásos közg. tisztviselő mily fontos tényező a gazdasági, a közg. gazdasági életében.

Székel Győző.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Közpénztárak egyesítése. A vármegyék közpénztárainak az állampénztárakkal a f. évi január hó 2-ától történendő egyesítését elrendelő 1902. évi III. t. c. végrehajtásához kiadott utasítás értelmében a mi vármegyénk háztartási köz- és gyámpénztárainak az állampénztárakkal való egyesítéséhez is hozzáfogott az alispán elnökle mellett működő küldöttség f. hó 2-án és azóta nap-nap mellett szakadatlanul, minden délután már 2 óraker munkához fogva és naponta délutánonként este 6, sőt 7 óráig is dolgozva folytatja eljárását. Tegnap este, működésének nyolcadik napján, feladatának fele részével már végzett és a vármegyei közpénztárt ma tényleg átadta az állampénztár kezelésébe. A vármegyei közpénztárának összesen: 4,440,673 K. 46 f.-nyi pénzét és pénztárkét tehát holnapra viradva az állampénztár Wertheim-szekrényeiben őrzik már. — A gyámpénztár átadása, előreláthatóan, január hó 15-ikére, vagyis az eljárást szabályozó utasításban kitett végső határrnapra szintén teljesedésbe fog menni.

(**Számvevőségek egyesítése.** A kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség személyzeti létszámába vármegyénk számvevősége a tegnap folyamán végképp bekapcsolódott. A vármegyei számvevőség, mely f. hó 1-től 9-ig már csak vendége volt az ősi székháznak, tegnap tett bucsulatógátást az alispánnál, kinek a vármegye részéről tanúsított vendégszeretetért a főszámvevő mondott köszönetet alszámvevő tisztársai nevében is. — Az alispán, válaszában biztosította az elbucsuzókat irántuk való legjobb érzésének változatlanágáról.

(**Jegyzőválasztás.** A sztropkai körjegyzői állás betöltésére pályázatot hirdet a járás főszolgabírája. Pályázati folyamodások a f. évi jan. hó 25-ik napjáig adandók be a járás főszolgabírához. A választás jan. hó 26-án lesz.

(**Kossuth-szobor-alap.** Érdekelni fogja a közönséget, hogy vármegyénk részéről a sátoralja-ujhelyi állampénztár kezelésébe átadott sátoralja-ujhelyi Kossuth-szobor-alap vagyona: 8033 K. 64 f., az 1903. évi dec. hó 31-éig tőkésített kamattal együtt.

(**Jegyzői nyugdíjalap.** A Zemplénvármegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézetének az állampénztár kezelésébe átadott pénztára: 49,044 K. 86 f. vagyonkészlettel bír.

(**Marhalevél űrlapok kiosztása.** 1903. év január 1-jétől a marhalevél űrlapoknak a vármegyei alispáni hivatalokban történő eddigi közvetítő kiosztása egészen megszűnik és ezental a marhaűrlapok a kir. adóhivataloknál szerzendők be.

(**Méncsikók vásárlása.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter egyéves méncsikókat vásárol közvetlen a tenyésztőktől. A kikkél ilyenek vannak, egy koronás bélyeggel ellátott nyilatkozatokat küldjék be f. é. február hó 1-ig a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

(**Kimutatás.** A Zemplén vármegyei kórházban az elmúlt évnyegyedben felvétetett 170 beteg, ápoltatott összesen 269, elbocsátott 151, meghalt 12, és visszamaradt 106 beteg.

JEGYZETEK

a hétről.

Folyik az átadás szerte a hazában. Már tudniillik a vármegyei pénztárak átadása. Alig, hogy reánk virradt az új esztendő, minden vármegyében összehívték a bizottságok, hogy összehajolják mennyi pénze, mennyi érték-papírja, mennyi takaréknak belépte van a szegény haldokló vármegyének s mikor osztán kisül, hogy miből mennyi van, összehajolják s vizsik az állam kasszájába. Alispán, pénzügyigazgató, ügyész, számvevő, árvaszéki elnök, két pénztárnok, két ellenőr 8 nap óta egyebet sem csinál, mint számol és számol. S valahogy szokatlan csendesség kíséri ezt az országos számolást, sehonnan semmi sensatio, mégcsak egy pisztoly-durránás sem hallatszik. Pedig a publicum — Isten bizony — nem ezt várta. Amilyen kedves, jó hire volt a vármegyei gazdálkodásnak, közéletünk rosszkedvű moralistái fontoskodó képpel sugdosák, hogy a nagy leszámolás órája mennyi minden csunya dolgot fog felszínre hozni.

Hallottam fogadásokról, hogy páros, vagy páratlan lesz-e az öngyilkos pénztárnokok és ellenőrök száma. És hála Istennek mind e mai napig él mind a hatvanhárom pénztárnok, él mind a hatvanhárom ellenőr. Sőt nem csak él, hanem még csak meg sem szűkött. Ott ülnek az átadással foglalkozó bizottságokban és számolgatják át a kezeikre bízott közvagyon. Mindezek felett pedig nagy az én lelkiemnek ó gyönyörűsége. Megvalom az igazat: igen tudom szeretni a mi elvénhedt, ezer éves intézményünket, a vármegyét. És mert így szeretem, hát én is drukoltam a becsületéért. Félttem, hogy nem min-

den vármegye fog tudni beszámolni a király embereinek. De mostanáig nem így van, mostanáig nincs hiány sem a pénzben, sem a becsületben. Adja Isten, hogy mindvégig így legyen, s mikor Olio feldolgozza majd az átadási jegyzőkönyveket, azt jegyezhesse be abba a bizonyos arany könyvbe: Magyarországon a vármegyéknek 1000 esztendeig volt külön kasszájuk, 1000 évig nem volt benne semmi, de amikor átadták a pénztárakat, minden benne volt, aminek benne kellett lenni.

Történt a vármegyékkel Szilveszter óta egyéb nagy dolog is. Nem az eljárási újításokat értem, azok még nem történtek meg, hanem csak most történnék, tehát nem befejezett dolgok. Befejezett dolog azonban, hogy január 1-e óta igen sok vármegyeház kapujában nem áll már ott kivont karddal egy-egy hajdu, az alkotmány közismert bástyájának tiszteletet parancsoló őrszeme. Minek állana ott, mire vigyázna már, hiszen nincs már a vármegyének kasszája, nincs hát szükség a kivont kardra ezután. A hajdu helyett azonban bevonult a kapus, magyarul portás. Már ezután ad utbaigazítást a vármegye urai után tudakozó ügyes-bajosoknak. Így történt nálunk is. Azzal a külömb-séggel ugyan, hogy a mi vármegyeházunk kapuja alatt se hajdut, se portást nem látni, hanem csak egy felirást a bejárat baloldali falán: *Kapus.* Ezt úgy hívják a stilistikában: „signum pro re.“

Különbön pedig csunyán kezdődik ez az új esztendő. Köd, eső, sár, sűrű halálozás. Egyik koszorú költőnk a Bartók Lajos elparéntálása közben a mult esztendőre mondta ugyan, hogy „rettenetes egy év,“ de úgy látszik, hogy a most kezdődő sem lesz külömb. A képviselő háznak is már két halottja volt: Major Ferenc és Dégen Gusztáv, a szomszéd Borsod vármegyében pedig csupán egy napról három halálesetről kaptam jelentést: *Buthy Lajos* vármegyei főjegyző, *Molnár Bertalan*, nyugalmazott főjegyző, *Szent-Imrey Béla* ny. főpénztárnok gyors egymásutánban és messze még az öregségnek határától költöztek el az ismeretlen tartományba, a melyből még nem tért meg utazó.

Van azonban, vagy legalább is készül még vigság is a halandók számára. Ma lesz a vármegyebál. Napok óta lázasan folyik a készülődés. A vármegyeház táján olyan erős fenyű szag uralkodik a diszítésre felhasznált fáktól, hogy a lépcsőkön azt hiszi az ember, hogy legalább is *Barlangligeten* van.

Minden jel arra mutat, hogy ez a bál igazi bál lesz: fényes és vigsággal teli. Melyhez hasonló jókat — Göre Gábor után szabadon — kívánunk.

HIREK.

Krónika.

— január 10.

Arról beszélnek mostanában Útcán, teren, meg utfele, Hogy jaj beh sáros Újhely város! És ködös szörnységesen! Hogy így az utca, az úgy utca Csak sárral, locsra van tele, És az újságok elhallgatták Hogy hét ember fult már bele!

Arról beszélnek mostanában: Hogy ez a köd irtóztató! És egy pár ember úgy beszél: Hogy az arca ettől lett fakó... Szóval a locsra, sárra, ködre Mindenki mérges hajh! nagyon, Mert nincs szánkóra, korcsolyára S tél' hangulatra alkalom.

Arról beszél és arról ír most Minden, ki e városban él, Hogy ette vón' kutya a máját Hejh! nem ilyen volt rég a tél!

S haragszik ködre és időre, Sárra és locsra mindahány, Ezt szidja reggel, délben, este És természetesen: délután.

És én sem vagyok ám kivétel, Haragszom én is rá nagyon, S kiverszem, — mert úgy is illik — Ha meg van adva alkalom. Am hálaérzet is él bennem, Mást muzsa ihlet s ihletett, Nekem pedig — minek tagadjam, — A sár adta az ihletet.

—th.

Ujj István

1845 — 1903.

Ujj Istvánt én csak mintegy 13 év óta ismertem: mióta elhagytam az Alma Mátert s ebben a f. zempléni ev. ref. egyház megyében a lelkészi pályán működöm; ez idő alatt is nézetek tekintetében igen sokszor állottunk egymással szemközt, sőt olykor egyházi kérdésekben kemény csatákat is vívtunk egymással; de mikor kiléptünk a küzdőtérrel, mint bajtársakhoz illik, akik egy közös célért harcolnak, mindég kezet szorítottunk, nemcsak, hanem én éreztem, tudtam, hogy szeretem és becsülöm s bizonyosan tudtam, hogy ő is így érez, így gondolkozik felőlem. — Most szegény elköltözött oda, ahol nincs elvi harc és küzdelem. Ki hitte volna, hogy oly korán és váratlanul? Én legalább nem: mert igaz ugyan, hogy arcán mély barázdákat szántott az idő; a nehéz gond megfehéřítette haját; s ez mind az ősz jele; de én Istenem, sokszor az ősz hosszabb, mint a nyár: miért ne élhetett volna ősz hajjal, ráncos arccal még 20 évet az az Ujj István, aki csak 57 esztendő volt. Am a vén fát könnyebben dönti le a villám. Nem tudok belátni a szívek és vesékbe, de sejtem, hogy ennek a gyöngéd léleknek sietette halálát fia korai, váratlan elköltözése, ezenfelül megható tragikus sorsa. De így is mit mondjunk: az Ur végzése előtt meg kell hajolnunk!

Ujj Istvánt, mint mondtam, nem ismertem úgy, hogy róla részletes életrajzi adatokat közölhetnék. De mi szükség is volna arra? A szegény falusi pap egyszerű élte-folyása nem érdekelheti a nagy közönséget. Ő nem jegyezhet fel oly tetteket, melyek folytán érdekes lehet életének minden legkisebb részlete. De lehet ő legalább egy porszem. Sok porszem együtt granitsziklát alkot. Sok nemes lélek, jellem együtt az ország erőssége. Ujj István pedig, ha egyszerű sorsban élt is, de a pályát oly nemesen, oly sikerrel és eredményesen futotta meg, mint hasonló helyzetben csak igen kevesen, sőt jobban, mint igen sokan kedvezőbb, jobb körülmények közt. Az ilyenek bizonynyal megérdemelnek legalább annyit, hogy a gyászos lobogót meghajtsuk előttük, egy pár sort emléköknek szenteljünk. Lehet, hogy más, aki szívéhez közelebb állott, ezt hatásosabban tenné, de másfelől az is igaz, hogyha a képek igazi vonásait kivenni akarjuk, bizonyos távolságra szükségünk van.

Ujj István képén a három szép vonás előtt minden ember feltétlenül meghódolhat. Derék, kötelességeit minden körülmények közt odaadással teljesítő pap volt. Nem tartozom én azok közé, akik azt mondják, hogy ma már a kötelesség teljesítése is érdemszámba megy. Nem. De az is igaz, hogy a kötelesség nem minden téren teljesíthető egyforma erőfeszítéssel. A közönség még csak nem is gondolja, hogy mily érdemeket szerez az a szegény falusi, vagy azon kis egyházban élő lelkész, ha kötelességét mindhalálig hűséggel betölti. Mert ne feledjük, hogy a kor szelleme sehogysem mondható vallásosnak; jó lelkész pedig ebbe bele nem nyugodhatik; az ellen küzdeni akar; ime a küzdelem az egyetemes ellenség ellen; ehhez járul protestáns egyhá-

zunk mai helyzete. Apró gyülekeze-teinket fel kell tartani csekély lélekszámmal is, a hivek nagy megterhel-tetésével is, mert a vallásosságon fel-ül ez sokszor beigazolt történelmi szükség. A jó pap sorsa tehát a leg-többször olyan, mint azé a római ka-tonáé volt, aki akkor állott posztzon a Pompeji alatt, mikor éppen a Vezuv kitört. A láva ömlik, a lakosság meg-ijjed. De az őrkatoná posztzon áll. A láva előntessel fenyegeti a várost, a lakosság fut. De az őrkatonának hely-én kell maradnia és helyén is ma-rad. Ő meghalt, de örömlomását el nem hagyhatja. Bizony, ha Ujj Ist-ván, a sok bajjal küzdő *ladmóczy* egyházban papi kötelességeit, mint egyházmegyénk jeles papja mindvé-gig kitünően betöltötte: semmivel sem kisebb az őrtálló katonánál, aki kitart, ha nagy is a baj.

Már ez is érdem. De a lélek egész erejére szükség van, ha valaki még ennél is többet tesz. Szegény falusi papnak saját egyháza ügyein kívül még az egyetemessel is törődni; a saját egyháza és maga bajain ki-vül a közért is élni, gondolatokat, eszméket keresni, táplálni, azokat hirdetni tollal és szóval; ez már na-gyobb lélek jele. Pedig lám! Ujj Ist-ván így tett. Gondolkozó, búvárkodó lélek volt. Érdekelte minden maga-sabb dolog. Azért tollat is ragadott. Fialtabb éveiben számos tanulmány jelent meg tőle, sőt egyik általános elismerést is keltett, könyvalakban szélesebb körre is eljutott. Utóbbi éveiben már inkább szóval küzdött, mint tanácsbíró és mint a tanügyi bizottság elnöke szolgálta hosszú ideig s mindenkor buzgósággal anya-szentegyházát.

S bizonyosan ez volt az oka an-nak, hogy az esperesi szék legutóbbi megüresedése alkalmával, ez állásra komoly jelöltként emlegettek. Az isteni végzés azonban úgy intézke-dett, hogy ebben a dicsőségben ne legyen része; de mivel legidősebb egyházmegyei tanácsbíró volt, a hely-ettes esperesi tisztet sok ideig vi-selte, nem egyszer active be is töl-tötte.

Igazán oldotta meg apai felada-tát is. Szép koszoruja a fiu és leány-gyermekeknek vette körül. Haj! Isten áldásai a gyermekek, de sok hajlék-ban tehernek tekintik az Istennek ezen áldását. Mikor erre is, arra is kén: s nincs miből. De mire való a két munkás kar? És Ujj István két dolgos kezét használva: az Isten ál-dását nem engedte teherré változni. Mikor már a gondok igen megszapo-rodtak s a kicsi parochia védelme nem volt elég, mellékjövedelem terem-tése végett hivatalához fűzte a posta-mesterit is. E miatt ha úgy együtt voltunk bizalmasan, — lelkünkre bo-rult az incompatibilitas felhőcskéje, de ezt hamar elűzte az a napsugár, mely az apai szívből fakadt. Hisz ezt csak azért tette, mert övét nagyon, de nagyon szerette. Pedig bizony a papi hivatal első próbaköve a szere-tet. Utóljára éreztük, hogy ezzel éke-sebb a hivatala, a szeretet aranyozza be. Még halála is ennek volt a pe-csége: megtört a mélységes szeretet sulya alatt.

Ha szeretete ily nagy volt is egyháza és családja iránt: jutott ab-ból barátainak is. Hiszen a szeretet nem fogy, ha száftele osztják is. Mint hí barátot ismertük mi, mint becsü-letes embert, mint igaz, lelkes hazafit ismert mindenki.

Most már csak emlékezete él kö-zöttünk. Egyházmegyéje egy jeles pappal szegényebb. Legyen emléke áldott!

Péter Mihály.

Felkérjük t. előfizetőinket és mindazokat, kik az előfizetéssel hátrálékban vannak, hogy úgy a hátrálékos összegeket, valamint az új előfizetést beküldeni méltóztassanak.

A kiadóhivatal.

— **Kinevezés.** Kálmán Nándor róm. kath. lelkész, gróf Andrássy Sándor országgyűlési képviselő gyermekeinek nevelője e napokban foglalta el új hivatalát, a megüresedett *lyubisei* parókiát.

— **Az új lasztóci plebános.** *Bubics* Zsigmond kassa-egyházmegyei püspök az elhalt *Héricz* Ferenc helyére lasztóci róm. kath. plebánossá *Iványi* B. Károly nagykázméri plebánost nevezte ki 22 pályázóval szemben.

— **Kettős eljegyzés.** *Székely* Győző okl. jegyző és szerencsi m. kir. állami anyakönyvvezető eljegyezte *Székely* Rózsát. — *Révész* Emil alsókubini állami felső kereskedelmi iskolai tanár pedig *Székely* Piroska állami isk. tanítónőt, *Singer* Izrael és neje nyug. néptanító és gymnasiumi hittanár leányát Sátoraljaujhelyen.

— **Esküvők.** *Durcsinszky* Gyula, a szinnai járás szolgabírája folyó hó 6-án tartotta esküvőjét *Haraszthy* Idával, *Haraszthy* Miklósnak, a homonnai járás főszolgabírájának leányával. A polgári esketést *Goócs* József jegyző végezte, aki az ifjú párhoz szép beszédet intézett. Tanuként *Kelemen* Kálmán, *Géczy* István és *Szántó* Mihály szerepeltek. — *Takács* Béla, a szerencsi cukorgyár tisztviselője, tart. honvédhadnagy f. hó 14-én esküszik örök hűséget *Telek* Gizellának, *Telek* László mezőzombori gazdatiszt leányának.

— **Az idő.** Hogy január nem szeptember, — tudja jól az minden ember. — Szeptemberben kőd meg sár van. — hó hull s fagy van januárban. — Szeptemberben contra verza — pusztit, ől az influenza, — januárban áme mégis — tél legyen, ha nincsen jég is. — Bármint mond *Falb* Rudolf apó — ugy szép a tél ha hull a hó! — Kőd meg sár meg esős égbolt — köszönjük, de épp elég volt. — Egy kis fagytól ki se' fél, — legyen végre tél a tél!

— **Gyászhir.** *Fuchs* Vilmos nagytárányi birtokos ma reggel hosszas betegség után 72 éves korában elhunyt; temetése holnap fog végbe menni. Az elhunytban *Dr. Fuchs* Ignác ügyvéd édes atyját gyászolja.

— **A Haraszthy-ünnepélyt** rendező bizottság — amint már jeleztük — a jubileum határidejét a kitűzött napról, f. hó 15-éről a közigazgatás egyszerűsítését célzó nagy aranyu reformok s ezek által a közigazgatási tisztviselők rendkívüli igénybevétele miatt elhalasztotta. Az ünnepelés napját egyelőre a bizottság nem állapította meg, hanem bevárja a megyei alispán közlését az ünnepelésen való részvétel irányában, felkérve *Kelemen* Kálmán rendezőbizottsági elnököt, hogy *Dókus* Gyula alispánnal személyesen értekezzen e tárgyban, hogy annak megtörténte után a rendezőbizottság újból összehívassék. Az ünnepelést február hóra tervezik.

— **Református felolvasó-estély.** A reformátusok folyó hó 9-én d. u. 5 órakor tartották ötödik vallásos irányú felolvasó-estélyüket a ref. paplak tanácstermében. *Fejes* István espereslelkész olvasott fel a gyülekezetnek mélyreható igazsággal arról, hogy képes-e a tudomány diadalmaskodni a vallás fölött. Az egybegyűltek feszült figyelemmel hallgatták a felolvasást, melynek igazságtal, tartalmassága mindenki figyelmét lekötötte. — Majd a vegyes énekhar, melynek tagjai voltak: *Mester* Istvánné, *Szmik* Margitka, *Nagy* Margitka, *Boresik* Margitka, *Szép* Ilonka, *Nagyváthy* Anna, *Czigler* Mariska, *Mester* Dezső, *Olechváry* Ernő és *Tóth* Lajos adott elő *Szalay* Béla ev. ref. kántor vezetése mellett egy zsoltárt összetanultan, sok helyt művészi precizitással. — A program negyedik pontja *Borcsik* Margitka. a szavallata volt. *Gabányi* A. „Anyá” című komoly monológját adta elő hatással, kiemelve ennek a monolognak erősen tragikus részleteit. — A négyes kar éneklése után *Farkas* Dezső szavalt el *Fejes* István egyik vallásos

költeményét a gyakorlott szavaló biztonságával. A gyülekezet éneke után a lélekemelő vallásos estély véget ért.

— **Életmentő lovak.** Kevésbe mult, hogy Homonnán, az uradalmi szesgyár közelében folyó *Laboreczon*, végzetes szerencsétlenség nem történt. *Weiszberger* Bernát egy társával Szt.-Rosztokáról Homonnára igyekeztek szekerükön és — mint a H. és V. írja — a falusi gazdák általános szokása szerint, előbb a *Laboreczba* hajtották lovaikat megitatni, mielőtt a városba jöttek volna. Miután a víz a szélén zavaros volt, a lovak önmaguktól beljebb hatoltak az amugy is nagyon megáradt folyóba. A szekeren ülők a szürkületben ezt észre nem vették, a gyorsan vágatók habok egy pillanat alatt elkapták zabbal, szénával, fával stb. megrakott szekerüket és teljességgel kiürítették azt. A két ember csak lélekjelenlétük el nem vesztésének köszönhetette szerencsés megmenekülését és hogy idejében a lovak farkába kapaszkodtak s ily módon kievickéltek keservesen, de így is csak a lovak erejétől függött sorsuk. Egy szemtanu elbeszélése szerint, rettenetes küzdelmet fejtett ki a két életmentő.

— **Betörés és lopás a lizskai vasuti raktárban.** Az o.-lizskai vasuti raktárban a minap betörők jártak. A raktár-helyiségben elhelyezett ládákat fölfeszítették és nagyobbára élelmiszereket vittek magukkal. A lopásnak másnap jöttek nyomára. A tetteseknek azonban — nyoma veszett.

— **Az izr. nőegylet bálja.** Az izr. nőegylet báljáról, mely hangversenyvel lesz egybekötve, már megemlékeztünk egyik számunkban. A bál megelőző hangversenyén, mely nagy sikerűnek ígérkezik, *Thomán* István zongora, *Harisch* Ervin hegedűművész, *Komlóssy* Emma operett-primadonna, *Nagy* Elza urhölgy, *Komjáthy* János kassai színigazgató és *Fischer* Géza mérnök fognak közreműködni. A műsor a következő: 1. *Beethoven* kettős „F” dur, hegedűn előadják *Harisch* Ervin és *Thomán* István urak. 2. Szavaltat *Komjáthy* István urtól. 3. a) *Herzfeld* „Intermezzo.” b) *Grüber* „Scherzo.” c) *Liszt* „Spányol rhapsodia” zongorán előadja *Thomán* István ur. 4. Magyar népdalok és operett-énekek, előadja *Komlóssy* Emma k. a., zongorán kíséri *Nagy* Elza k. a. 5. *Wienawsky* „Faust” ábrándok, hegedűn előadja *Harisch* Ervin ur. 6. *Cornet* a piston solo, zongora kíséret mellett előadja *Fischer* Géza mérnök ur. 7. a) *Schumann* „Papillons.” b) *Liszt* „Polonaise” zongorán előadja *Thomán* István ur. — Jegyeket már előre lehet váltani a nőegyleti titkárnál.

— **A nagymihályi közkórházban** az elmúlt évben 715 beteg részesült ápolásban és az ápolási napok száma 16356-ra ugrott. A f. évben a betegek száma emelkedni fog, amennyiben azok befogadására az új építkezés folytán több hely áll rendelkezésre.

— **Az árvaház karácsonya.** Mint minden évben, ugy ebben is jószívű adakozók vidám órákat szereztek az árvaházi gyermekeknek s elárasztották ajándékaikkal, melyek a karácsonfa ragyogó fénye mellett az érdeklődő tagok jelenlétében lettek kiosztva. — Pénzajándékot küldöttek: *Korinko* János 8 kor., *Pfeiffer* Gyuláné 4 kor. 10 F., *Fejes* Istvánné, *Szokolay* Emilné 4—4 kor. és *Ujhelyi* Józsefné 2 kor. Taneszközöket: *Alexander* D. Mór. — Ruhamezőket adtak: *Meczner* Bóláné, *Szepessy* Kálmánné, *Blumenfeld* János. — Ételmezőket: *Ambrózy* Nándorné, özvegy *Malártsik* Györgyné, *Bilanovics* P. s *Társ*a, *Dolozselek* Albert, *Szokolay* Emilné, *Klein* Géza, *Gyarmathy* István. — Ez alkalommal nem csak a karácsonyi adakozóknak; hanem *Zettin* Ignácné öngyógyításának is — ki kegyes volt az összes leány árvákat meleg ruhával ellátni — szívből jövő hálás köszönetet mond: **Az elnökség.**

— **A zemplénvármegyei orvosgyógyszerész egyesület** f. hó 13-án d. u. 4 órakor a vármegyeháza kistermében közgyűlést tart.

— **Az ideai hadgyakorlatok.** Az ideai ugynevezett királyi-hadgyakorlatokat Biharvármegyében, *Belényesen* tartják meg. Ezen hadgyakorlatban részt vesznek két hadtest és a honvédkerület ezredei. Jelen lesz 6 Felső és több főherceg. A táborok márciusban szemléli meg a gyakorlat területét.

— **Doktor zsurisz.** Városunk egyik fiatal emberével esett meg az alábbi história. Az illető ur sehova sem jár oly buzgón, mint a zsurokra s nem régen szintén zsuron mulatott. Bemutatták ott valami tejfeles száju gólya jogásznak, akinek fölötté imponált az illetőnek biztos fellépése s az a bizalmas modor, ahogy a leányokkal beszélt. Tekintettel erre, állandóan doktor urnak titulálta.

— Kérem, doktor ur!
— Pardon, doktor ur!
— Ugyan, doktor ur!
A háziasszonynak megütötte a fülét a sok „doktor ur” s meglepetve fordult a „doktor” urhoz:
— Ah, nem is tudtam! Gratulálok. S mondja csak, micsoda doktor maga?

A doktor ur elpirul, gondolkozik, de szerencsére egyik kolléga kiment a zavarból.

— Mi lenne más, mint doktor zsurisz!

— **Letartóztatott kivándorlási ügynök.** *Albersz* Oszkár, kassai kivándorlási ügynököt a ratibori rendőrség letartóztatta. A letartóztatás a kivándorlás közzvetítése körül elkövetett üzemeltetési történet. *Albersz*nek, aki hasonló célből *Ujhelyben* is járt, a helybeli rendőrséggel is meggyűlt a baja. Itt annak idején érzékenyen megbüntették.

— **A kereskedelmi miniszter a munkásokról.** A kereskedelmi miniszter legutóbb ismét két elvi határozatot hozott a munkaviszony fölbontása dolgában. Az egyik az, hogy a munkájából kilépett segéd visszavezetésének, illetve megbüntetésének csak akkor van helye, ha a munkaszerződés fönnállása és a munkaviszony jogtalan fölbontása kétségtelen. A másik pedig az, hogy a munkaviszony fölbontása következtében fölmerült vitás kérdés eldöntése első sorban az iparhatóság hatáskörébe tartozik és a felek ama megállapodása, hogy követeléseiket az iparhatóság elkerülésével egyenesen a bíróság döntésére bízzák: figyelembe nem vehető.

— **Szerencsétlenül járt leány.** A szerencsi vasuti állomás közelében a vonatnak ismét áldozatul esett egy leány. Folyó hó 7-én délelőtt az állomás délnyugati részén, ahol a cukorgyári vonatok közlekedése miatt a sorompók le voltak eresztve. *Kurfürst* Anna 17 éves leány egy levéllel kezében, a sineken akart keresztül jutni. Amint a vágányra ért, oly szerencsétlenül esett el, hogy az egyik kocsis jobb lábát térdén alul elmetesztette. A szerencsétlenül járt leányt a kórházba szállították, ahol lábát amputálni kellett.

— **Leharapott orr.** A féltékenységgel vad szenvedélye erősen forrott *Erdősi* Zsuzsi cselédeleányban. A nagy féltékenységgel oka az volt, hogy a Zsuzsi vetélytársa minden áron magához akarta kaparítani a kedvesét. A két haragos tegnap találkozott egymással. Először csak szóval sértegették egymást, majd a bátrabbik vetélytársa hajába kapott. *Erdősi* Zsuzsi se volt ám rest. Mikor haját tépázták, vad dühvel ugrott boldogsága megrontójának és az arca felé harapott. A harapás nem tévesztette el célját, mert a következő pillanatban *Erdősi* Zsuzsi vetélytársának orra mindkét oldalán erősen vérzett. Ugy beleserült az orrába, hogy a csúffá tett leánynak orvoshoz kellett fordulni. A harapós természetű Zsuzsi leánynak pedig a bírósággal gyűlik meg a baja.

— **Dráguló szivarkák.** *Lukács* László pénzügyminiszter legújabb törvényjavaslata a szivarkák megdrágulásáról szól. Nem a dohánytözsdek közembereiről: a „hölgyek”-ről, a „drámák”-ról vagy a „sport”-okról van szó, hanem a szivarkák főurairól: a különlegességekről. Ezek fognak megdrágulni, élénk boszuságára mind azoknak, akik egyiptomi cigarettákra gyujtanak rá ebéd után, vagy más külföldi szivarkáknak a füstjét gomolyogtatják, megvetve a magyar trafik gyártmányait.

— **Medve és vadkan küzdelme.** *Ritka* látványok voltak szemtanui e napokban az Ungvár-fel haladó személyvonat utasai a volóci 38. számú vasuti őrház közelében. Az erdőből két hatalmas vad, egy medve és egy vadkan törtetett elő s az őrház közelében olyan élet-halál harc fejlődött ki közöttük, hogy a vadkan vérző sebekkel menekült el a viaskodó helyről. A medve azonban vérszemet kapva, utána iramodott s a vasuti töltés mellett utólérte, ahol azután a félholtra sebzett vadkant még egyszer körültaogatva, méltóságteljesen ballagott vissza az erdőbe.

— **Farsangi krónika.**
Január 10-én: a zemplénvármegyei bál a vármegyeháza összes termében.

Január 11-én: a Zemplénvármegyei *Kazinczy* Kör táncal egybekötött estélye a vármegyeháza nagytermében.

Január 11-én: a helybeli eszmadia-ifjuság jótékonycélu táncestélye a városi színházban.

Január 17-én: a sátoraljaujhelyi függetlenségi kör táncmulatsága a városi színházban.

Január 24-én: a reformátusok *Dókus* Gyula főgondnok fővédősége alatt hangversenyvel egybekötött táncmulatságot rendeznek a városi színházban.

Január 31-én: A sátoraljaujhelyi izr. nőegylet hangversenyvel egybekötött bálja a városi színházban.

Február 1-én: a helybeli általános ipartestület bálja a városi színházban.

Február 2-án: bohém-est a városi színházban.

Február 8-án: a sátoraljaujhelyi katolikus olvasókör jótékonycélu táncmulatsága a városi színházban.

Február 14-én: az ág. ev. egyház templomának orgonája javára rendezendő hangverseny a városi színházban.

Február 21-én: a városi kaszinó bálja a városi színházban.

— **Hölgyek öröme!** Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általános készített híres *Dr. Lehman*-féle arckenőcs. Egy tégely ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. *Pouder* 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelést tenni. *Gyarmati* Emil városi gyógyszerész a Szent-Háromság-hoz *Baján*. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek.

IRODALOM.

Kérdés.

Hogyha egymás mellett néha el-elmegyünk: Találkozok hosszan borús tekintetűnk, Félve, és esengve kérdi tőled szemem: Te voltál, te vagy az én édes mindenem?

Te voltál, akivel kézen fogva, szépen, Bolyongtunk harmatos, vadvirágos réten? Bejárva az erdőt, kakukfüves rónát, Bokrétaba kötve, halvány csipkerózát?

Aki félhomályu, esendes téll este Órákig elültél, hangom várva, lesve; Aki most hidegebb, fagyosb vagy a hónál, Az én menyországom te volnál? .. te volnál?

Ugye csak káprázat, ugye csak rossz álom? S én a boldogságot ismét fölálalom: Főlrágyog majd szemed s minden bűt feledve, Együtt megyünk, együtt, be a végtelenbe ...

Iczu.

Útszéli tölgy . . .

Útszéli tölgy búsan méléz egyedül,
Tarlott ágán a késő őszi köde ül;
Szemfedélnek ereszkedett reája,
Hogy ne legyen oly gyászos a halála,
Halála.

Nézem a fát szomoruan, szótlanul,
Míg egyszer csak halott leple rám
[borul.

Mintha tudná, hogy a babám elhagyott
És azóta magam is ily fa vagyok,
Fa vagyok.

Bús őszi köd ne borulj még én reám,
Hátha eljön az a csalfa kis leány.
De a lepel csak rám hullott csendesen
S ezt zizegi: rád sem gondol, rád sem
[gondol
Sohasem!

Sassi Nagy Lajos.

Irodalmi törekvések.

— jan. 9.

A Petőfi-társaság legutóbbi nagygyűlésének egyik kimagasló momentum a vidéki irodalmi és művészeti körökre vonatkozó tanácskozás.

Szó van ugyanis arról, hogy az irodalmi és művészeti mozgalmak együttes működés eredményei legyenek s eképen közös munkásságot fejtsenek ki. Hogy ezt elérhessék, azt az indítványt tette Pekár Gyula, hogy minden fontosabb mozzanatu irodalmi gyűlésen a vidéki irodalmi társulatok és művészi körök képviseltessék magukat kiküldöttjeik által, akik résztvesznek egy tanácskozásban, mint a döntésekben.

Magáról az indítvány fölötti háttérrel nem akarunk ezuttal szólni. Bennünket csak az eszme életrevalósága és előnyös volta érdekel. Ha párhuzamot akarnánk vonni a fővárosi és a vidéki művészeti törekvések között, bizony tapasztalhatjuk, hogy Budapestnek megvan a saját irodalmi élete, amely eddigéig megközelíthetetlenül zárkózott el a vidék elől.

Ez elszigeteltségnek az lett a káros következménye, hogy mialatt a művészetek középpontjában megvolt az élet, megvolt a közönség és megvolt a munkakedv és a siker, mely a buzgalmat kísérte: addig a vidéki irodalmi társaságok magukra hagyva, csak a helyi érdeklődés által buzdítva dolgoztak, munkálkodtak sokszor talán sikertelenül. Természetes, hogy mikor ezt írjuk a Zemplénvármegyei Kazinczy Körre is gondolunk.

Fáradalmaikat nem kísérte és nem is kísérhette siker, mert nem volt meg az egységes irodalmi élet, mely hivatva lett volna az eszméket diadalra juttatni. Már régi axiomája a közéletnek, hogy ahol nincsen összetartás, ott nincs a munkának sikere.

Hány egészséges eszme jutott már így a megsemmisülés forgatagába, csupán azért, mert nem volt erő a kivételhez! S hány káros következményű határozat került már az irodalmi közéletbe, mert nem volt, aki felvilágosítást adjon azokról.

Teljesen eltévesztett az a fölfogás, hogy a fővárosi irodalmi társulatok nélkülözhetik a vidék frissen lüktető irodalmi életét. Fennállni, fennálhatnak ugyan a fővárosi irodalmi társulatok a vidék hozzájárulása nélkül is, de ki színi meg ennek káros következményeit? A vidéki irodalmi intézetek talán? Oh nem! Azok tovább működhetnek kitűzött feladataik eléréseért, elveikért; hanem megszínli irodalmi életünk fejlődése a fővárosi irodalmi körök rideg elzárkózottságát és közönyösségét.

A Petőfi-társaság az érdem, hogy az eszmét megpendítette s ezáltal jelezte azt az új utirányt a közös működés felé, amely egyedül alkalmas

diadalra vezetni a közös akaratot és közös eszméket az irodalmi életben.

A tizennyolcadik század vége felé irodalmunk még bőlesőjében ringott, ekkor állottak elő az irodalom corifeusai, akiknek hervadhatatlan érdeme, hogy önálló, nemzeti jellegű magyar irodalomhoz jutottunk. Számátalan példával bizonyíthatjuk, hogy egy e corifeusok, mint irodalmunk egyéb hőszei túlnyomó részben a vidék egészséges levegőjében nőttek fel s mindig megőrizték és működésükön viselték a nemzeti jelleget.

A főváros tért engedhet az idegen hatásoknak, ha ezáltal a magyar Génusz ellen nem vét; hogy pedig az ellen ne vétsen, szükséges, hogy el ne vonja magát a vidék egészséges gondolkodásmódjának, zamatos, tözsgyökeres nyelvének hatása alól. S hogy nemzeti irodalmunkat egészen át ne hassa, meg ne rontsa a főváros többé-kevésbé idegenszerű befolyása és irányzata, ezért tartjuk helyénvalónak a vidéki irodalmi köröknek sűrű érintkezését a fővárossal.

Egy szebb kor hajnalhasadásaként üdvözöljük az eszmét s újra látjuk felelevenedni Kazinczyék korát, amikor az ország minden zugából vállvetve küzdöttek a nyelv reformálásáért s épp azért kísérte áldás munkájukat, mert közös buzgalomnak, ernyedetlen szorgalomnak, lángoló hazaszeretetének volt a szülőtte.

A francia forradalom és Napóleon kora. (A nagy Képes Világtörténet X. kötete. Irta dr. Marczali Henrik, a budapesti egyetemen a történelem tanára). A magyar történettudósok között Marczali Henrik az egyetlen, aki a magyar történelem mellett az egyetemes történetet is tanulmányai körébe vonta. A mint nem volt történettudósunk, aki egy magyar világtörténet szerkesztésére annyi joggal vállalkozhatott volna, mint ő, olyan sincsen, akinek a kezéből nyugodtabban tognának a külföld nagy mozgalmainak történetét. De *Tarczali* óriási tanulmányai, edzett történelmi kritikája, rengeteg adatkészlete, bámulatos memorijája és biztos látása kizárnak minden kétséget arra nézve, hogy ez a könyv a legjobb magyar munka a francia forradalom történetéről, melynél különbet a magyar irodalom nem nyújthat olvasóinak. A francia forradalom egész története világosan és művészi, vonzón és érdekesen van itt elbeszélve. Hallani a tömegek kavardását, a szónokokat a nemzetgyűlésben, látni a palotájában remegő királyt, s a szilaj népet, amint a Bastillet ostromolja. Ott áll Desmoulens Camila a Palais Royal kertjében, lelkes beszéde közben egy levelet szakít a cserről, mely árnyával védi őt, s azt a szabadság jelül tüzi fővegére. Egy perc alatt kopárok a fák és Páris utcáin egy erdő mozog: minden kalapon egy levél. Mintha megmozdult volna a Macbeth erdeje, s az erdő jönne Dunsinánra. Ott van Marat: furdókájában ül, mikor benyit hozzá orvul egy szép, barna leány. Kezébe adja írott kérés levelét. Marat olvassa és felsikolt. Tör volt a lány ruhája alatt és az most Marat szívében keres hűvelyt magának. Ott vannak a költői lelki girondisták, Madame Roland szalonjának a látogatói, akik kertje nyírott bokrai közt töltik délutánjukat, parókás fejjel, csipkés nagy nyakkendővel a ruhátlan nimfák szobrai közt, emberekről és politikáról csevegve. Lassanként fogynak a vendégek, egészen elmaradnak, senki sem jár a nyírott fasorok közt, ők más fasorok közé mentek, aminek a neve: temető. Ezt az életet s a Napóleont megelőző francia forradalom korát mondja el Marczali ebben az új kötetében színesen, finoman, művésziessé és igazán. A kötet a Nagy Képes Világtörténet X. kötete. Megrendelhetni minden könyvkereskedésben, szépen kötve 16 koronáért.

TANÜGY.

A dinamogépezézők második tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában január hó 21-én nyílik meg s március hó 11-ig tart. Tanulókul felvétetnek az elektro technikai gyárak és vállalatok irni és olvasni tudó szakmunkásai, gyárak és műhelyek tulajdonosai, ezeknek hivatalnokai és főbb munkásai, továbbá gépezézők, mechanikusok, bádgosok, lakatosok és rézművesek. A beiratások az intézet helyiségében (VIII. Népszínház utca 8. sz.) december hó 15-től 17 napjag este 6 órakor tartatnak; vidékiek a tandíjnak postautalványon és az okmányoknak levélben való beküldése mellett is beiratkozhatnak. Tandíj 16 korona.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdatisztek érdekében. Már nagy idő óta izgalomban tartja a gazdatiszti köröket bizonyos törvényes intézkedés, mely szerint a nem okleveles gazdatisztek a közel jövőben (1906 július 1-étől) már állami törvényhatósági, községi, egyházi, alapítványi, hitbizományi stb. birtokokon, valamint rendszerint olyan nagyobb gazdaságokban se működhetnek, a melyeknek évi adója a 3000 K.-t meghaladja; és csak annyi tekintettel van a törvény a már működő ily gazdatisztekre, hogy ugyanazon birtokok által alkalmazhatók, de másutt és más által — nem. Tehát a legnagyobb sérelmet a jelzett körök abban látják, hogy a törvény a legri-degebb visszaható erővel ruháztatott fel s így akik jó hiszeműleg léptek e pályára s bármily hosszú időt töltöttek is azon, ki vannak szolgáltatva a sors bizonytalanságának, de még mostani alkalmazójuk szeszélyének is. Minél inkább közeledik a kritikus határidő (1906 július 1-je) annál nagyobb gondot ad a nem-okleveles gazdatiszteknek a kétséges jövő. Nem csoda tehát, hogy lázas tevékenységet tapasztalunk az egész vonalon. Gyűlést gyűlés követett, míg végre megalakult néhány héttel ezelőtt Budapesten a Gazdatisztek Országos Nyugdíj- és Álláshelyező Egyesülete, melynek praktikus céljai a nevében már befoglaltatnak. Az egyesületnek a testületre kiváló fontossággal bíró ügyei vezetését oly kiváló egyének vállalták el, mint gróf Szapáry Pál elnök, Szluha István országgyűlési képviselő, dr. Horváth József kiváló gazda és Merza Márton, a „Magyar Gazdák Lapja“-nak felelős szerkesztője és tulajdonosa, az egyesület igazgatói minőségében. Az egyesület vezetősege nagy körültekintéssel készült s a szaktársak minden jogos érdekére kiterjeszkedő alapszabályokat megerősítés végett a belügyminiszteriumhoz már beterjesztette s mindent elkövet, hogy 6000 müvelt magyar családot megmenthessen a sötét sors bizonytalanságától, sőt tán nagyon is valószínű mostohaságától. De a vezetőség nem bir el emberfölötti munkát, csak akkor lesz teljes sikere törekvéseinek, ha minden veszedelemben forgó gazdatiszt kiveszi a maga részét a nagyerejű közös tevékenységből. A vezérfríak fel is szőlítják ezennel lapunk útján Magyarország összes nem okleveles gazdatiszteit, hogy az egyesületbe okvetlenül belépjének. Minden szükséges tudni valóval, útbagazítással, irásmintákkal szolgálataira áll úgy az egyes kartársaknak, mint a közeteknek a Gazdatisztek Országos Nyugdíj- és Álláshelyező Egyesületének igazgatója: Merza Márton. (Budapest, VII, Baross-tér 14 sz.)

Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségpénztár statisztikája. Hogy eme intézmény mily gyorsan vált népszerűvé, azt legjobban bizonyítja a pénztárnak az elmúlt évről összeállított statisztikája. E statisztika szerint az 1902. évben a pénztár önként beiratkozott tagjainak száma összesen 4419. A biztosított gazdasági cselédek száma közel 350000. A kifizetett segélyekről a következő statisztikát állította össze a pénztár. Baleseti segély eseléseknek 1296 esetben K. 68786.69, I. cs. tagoknak 222 esetben kor. 7895.82, II. cs. tagoknak 43 esetben K. 869.28, rendkívüli tagoknak 457 esetben K. 15323.38, gépmunkásoknak 86 esetben K. 3627.98; Rokkantsági segélyek; cselédeknek 344 esetben K. 4755.74, I. cs. tagoknak 14 esetben K. 150, rendkívüli tagoknak 42 esetben K. 725, 83, gépmunkásoknak 3 esetben K. 40; Haláleseti segélyek: cselédeknek 109 esetben K. 27875, 15, I. cs. tagoknak 35 esetben K. 4092.02, II. cs. tagoknak 3 esetben K. 11.44, rendkívüli tagoknak 26 esetben K. 4354.17, gépmunkásoknak 8 esetben K. 2312.84, összesen kifizetett 2688 esetben K. 140820.34. Ujabbán Gróf Andrássy Dénes, gróf Majláth Géza és Dréher Antal jelentették be a pénztárnál, hogy összes cselédeiket beiratják a tagok közé.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) *Vöröshere*mag. (Löheremag.) A lefolyt héten csendes volt a forgalom, amennyiben csak néhány kocsis rakományra szorított. Bár a gazdák még rendelnek és Németország részéről a kereslet még mindig tart, az üzlet még sem lett élénkebb de az irányzat továbbra is szilárd maradt. *Lucern*mag. Az összes termelő országokban, első kézben jóformán már semmi sincs és általános azon nézet, hogy februárban az árak emelkedni fognak. *Takarmányrép*mag. A németországi ajánlatok sűrűbben érkeztek — az oberndorfi répmagot kivéve — mely úgy látszik az idén sem fogja fedezni a szükségletet. *Baltaczim*. Egy nagyobb teltelt 14 koronáért vették meg 50 kgként ab állomás. *Bükköny és muharmagból* igen élénk volt a kinalat. *Jegyzések nyersáruért 50 kgkint Budapesten:* Vöröshere 62—74, Lucerna 52—54, Muhar 9½—10½, Baltaczim 12½—13½, Bükköny 7—7½ korona.

NYILT TÉR. *)

Nyilatkozatok.

I.

E napokban egy névtelen, tehát kétszeresen aljas rágalmozótól eredő nyomtatvány lett ellenem elterjesztve, melynek szerzője ocsmány becsület-rabló, a felelősséget annyira kerüli, hogy szemtelen szerzeményéről még a nyomdának a neve is hiányzik. Az ily orgyilkos felett a nagyközönség bizonyára kimondja ítéletét.

En csak azt üzenem neki, (vagy ha többen vannak, nekik) álljanak elő és bizonyítsanak a bíróság előtt, hol az ismeretlen tettesek ellen fellentésemet beadtam, mert én a törvényszék előtt megengedem a teljesen szabad bizonyítást.

Másutt és másképen az e fajta teremtményrel szóba nem állok.

Sátoraljaujhely, 1903. január 9.

Bettelheim Márton.

II.

A fent jelzett pimasz nyomtatvány bátor névtelenjét aljas gazembernek nyilvánítom és felhivom, hogy jelentkezze nálam a részére fenntartott pofofokért.

Sátoraljaujhely, 1903. január 9.

Bettelheim Sándor.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

P. M. Gálszécs. Mikor a nekrológ érkezett már a tárcsa ki volt szedve. Azért jött a másik helyen.
S. E. Lasztócz. Tudósítását köszönjük.
D. M. B. Szerdahely. Igéretére reflex-talunk. Kérjük munkálkodását. A lapot a kiadóhivatal megindította.
J. Ilonka. Helyben. A négy lapot megkaptam a kegyed levelével, de még két lap, valószínűleg a kézirat legérdekesebb része nem érkezett meg. Kérem küldje ezt is be, mert így fájdalom nem teljes a collectió! Kéziratok küldésénél legyen gondosabb. — *ih.* Nem közölhető: Abdul boy búja.

Kiadótulajdonos Éhler Gyula.

Rainer főherceg
likőr különlegességei.

Jarzebiak.
Jarzebinka.
Koniferinka.
Creme Jarzebowy.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Rainer főherceg
őfensége Izdebniki
likőr gyára.

és

Dr Zdun János és tsa
Raba Wyznia likőr-
gyára.

Lengyel pálinka különlegességeiből Sátoralja-Ujhely részére kizárólagos raktárt nyertem.

Tisztelettel kérem a valódi és eredeti lengyel pálinka beszerzésénél üzletem szives figyelembe méltatni.
Pontos és figyelmes kiszolgálást üzleti elvem.

Malártsik György Utóda

fűszer-, bor-, csemege-, ásványviz- és magkereskedése
Sátoralja-Ujhely.

Dr. Zdun
likőr különlegességei.

Gorzka Zdrowotna
Zitnyóv. na.
Ratafia.
Kminkówka.
Kontuszówka.

568/902. V. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. törvényszék 1902. évi 15185 számú végzése következtében Dr. Fuchs Ignác nagy-mihályi lakos ügyvéd által képviselt I. Beck és társa cégéjévé Weiberger Zsigmond ellen 210 kor. s jár. erejéig 1902. évi november hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 3107 koronára becsült következő ingóságok u. m.: kávéházi berendezés és egyéb butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagy-mihályi kir. járásbíró 1902. évi V. 295/2. számú végzése folytán 210 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi szeptember hó 30. napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 54 kor. 52 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagy-Mihályon alperes Weiberger Zsigmond üzletében leendő eszközzésére 1903. évi január hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60 t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Mihályon, 1902. decs. hó 20-án.

Pelles József,
kir. bír. végrehajtó.

622, 760 és 878/1902. vh. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. járásbíró 1902. V. II. 471/1, 502/1. és 517/1. számú végzése következtében hivatalból képviselt a budapesti ügyvéd-kör, a kassai ügyvédi kamara és Cziller József javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 48 kor., 48 kor. és 200 kor. s jár. erejéig 1902. november 13, október 10 és 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok u. m.: zongora és házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a saujhelyi kir. járásbíró 1902. évi V. II. 471, 502. és 517/2. számú végzése folytán 296 kor. tőkekövetelés, ennek esedékessé vált 5 és 6% kamatai és eddig összesen 79 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Saujhelyben alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi január hó 13-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is fog eladtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Saujhelyben, 1902. évi december hó 28. napján.

Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetések
jutányos áron felvé-
tetnek
a kiadóhivatalban.

739/902. végr. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. járásbíró 1898 P. 300. számú végzése következtében Dr. Rosenthal Sándor ügyvéd által képviselt Schön Sándor helybeli lakos javára Gyarmathy Soma és neje bodzás-ujlaki lakosok ellen 957 kor. 90 fillér s jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2516 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, csikók, bornyuk, tehének, termények és házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sa.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1902. évi V. I. 673/2. számú végzése folytán 310 korona 34 fillér s járuléka erejéig Bodzás-Ujlakon alperesek lakásán leendő eszközzésére 1903. évi január hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Saujhely, 1902. évi decs. hó 28.

Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó.

Épüetek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik :

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Telivér (törzkönyvezett) simenthali bikától és simenthali faj anyától származó: 2 db. 2 éves azonnal használható és 4 db 1 éves bika; továbbá mezőhegyesi anyáktól és Furioso állami méntől származó 3 darab 3 és 4 éves csikó eladó **Wiczmány Ödön** butkai gazdaságában. — Minden ki-tűnő karban.

Venni szándékozók kérelmére Bánóc, vasúti állomásra, kocsiküldetik.

Adams Brothers u. Co. London.

JAMAICA-RUM

VICTORIA

FINEST. FULL. MILD. — OLD JAMAICA-RUM
IMPORTED BY

ADAMS BROTHERS & CO. — LONDON.

E. C. 20. EASTCHEAP.

Főraktár:

Malátsik György utódánál Sátoraljauhely.

Jamaicai Rum különlegesség.

HIRDETMEYNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény és hitelbank részvényesei

a folyó 1903. évi február hó 8-án délelőtt 10 órakor

Sátoraljauhelyben, az intézet helyiségében tartandó

XXXIII-ik évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

Tárgyak:

1. Közgyűlési elnök és jegyzőkönyv-hitelesítők választása.
2. Igazgatóság évi üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az 1902-ik évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kifizetése iránti határozat.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság adandó felmentvény.
6. Sorrendben kilépő három igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.
7. Egy felügyelő-bizottsági póttagnak választása.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazottja által a közgyűlésen résztvenni kíván, felkérjük, hogy az alapszabályok 26. §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt Sátoraljauhelyben, 1903. évi január hó 10-én.

Az igazgatóság.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.
50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejlöképességének fokozására, csonttöréseknél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszeriarban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Legjobb a **SEBTAPASZ.**
dr. Fort-féle

Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya
Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknél, daganatoknál stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebeket, a nélkül, hogy vágni kellene. **A női emlőgyulladásnál** biztos eredményt alkalmaztatik. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban **Forti László** Budapest, II. ker., Iskola-utca 24. szám és a főraktárban Budapesten:

Török József gyógyszárában, Király-u. 21., valamint Budapesten minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszárakban.

Az eredeti dr. Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, mely **F. L.** betűvel van lepecsételve, az **itt is látható** védjegyet, sajátkezű aláírása; a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899. sz. végzésével megerősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utáztatok arra indítottak, miszerint az utáztó ellen a törvényes lépéseket megtegyem. A ki egy olyan tapaszt beküld, a mely fönti aláírással és védjeggyel ellátva nincs, jutalomban részesül, mert a tapaszhamisítótak folytonosan törvényileg üldözöm.

Kiadó

a főtér 9. számú ház emeletén két csinosan butorozott szoba. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

Táncztanítás.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy táncztanítástomat f. hó 12-én a Magyar Király című szállóban megkezdem. Amennyiben ezen tanfolyam az intelligensebb osztály részére tartatik, ajánlom a beiratkozásokat a főgymnasium t. ifjúsága figyelmébe, honnan már eddig is több előjegyzést kaptam. A tanfolyamon a legújabb tánczok is elő fognak adatni.

Bleuer Pál,
táncztanító, Sátoraljauhely.

Ügynökök

kerestetnek magas jutalék mellett a 24 év óta fenálló és 6 alkalommal ki-tüntetett C. Klemt (Braunau i. B) függönygyárába; ajánlkozások kellő referenciák mellett vétetnek figyelembe.

Hirdetmény

Homonnán Dr. Toronszky Elek házában **FIÓKOT** nyitott a **Galszécsi takaré- és hitelpénztár.**

A Richter-féle **LINIMENTUM CAPS. COMP.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésűl alkalmaztatik köszvényénél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszeriarban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudoistadt.

dal.
vény-
rásbi-
lszol-
rene,
lebá-
vánt,
elké-
nyja,
0-én
yász-
c fáj-
aka-
tjük,
dozó
okon
egy-
-én,
nve-
sze-
nuár
egy-
latni
903.
ásné
szül.
ala-
szló
yer-
agy
a s
a és
r és
alan
Ist-
yer-
yen
je a
ott.
Vil-
lén
tag,
ga-
-án
oen,
oen,
en-
ent
mil
nác
ból.
ági
f.
ne-
yre
ri:
sá-
kör
öz-
évi
an
tja
én
int
vel
e-
é-
é-
ra
ik
a.
ra
ll
te
y
t.
xi
k
a.

Schicht-szappan

„SZARVAS” vagy „KULCS”

jeggyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Tessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolcsóbban beszerezhető.

Á t. ez. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árukat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir . . .	1 k. 52 fill.
1 „ sóatlan szalonna zsirnak való . . .	1 k. 40 fill.
1 „ uj sós szalonna	1 k. 36 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben	1 k. 52 fill.
1 „ füstölt hát szalonna	1 k. 56 fill.
1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna	1 k. 60 fill.
1 „ füstölt kolbász	1 k. 60 fill.
1 „ füstölt sódar pácizolt	1 k. 52 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,

hentesüzletében

Nyiregyháza.

Finom füstölt husnemű.

Meghívó.

A tokajvidéki keresk. és gazdasági bank r. t. Zokaj

III. évi rendes közgyűlését

1903. évi február hó 1-ső napján d. e. 10 órakor saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgyak:

1. Jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése.
2. Igazgatóság- és felügyelő bizotts. jelentése az 1902. üzleti év eredményéről, ennek kapcsán a zárszámadások megvizsgálása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügy. biz. részére a felmentvény megadása.
4. Elnök választása 3 évre.
5. Az alapszabályok 26. §-a értelmében kilépett 2 igazg. tag helyének betöltése.
6. Esetleges indítványok tárgyalása.

A mérleg és az igazg. jelentése a közgyűlést megelőző 8 napon át a hivatalos órák alatt az intézetben megtekinthetők.

Tokaj, 1903. január 5-én.

Az igazgatóság.

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntője Kassán, vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jó hírű gépeit, nevezetesen:

- Szecskavágókat kézi vagy járgányhajtásra.
- Répavágókat és tengeri morzsolókat.
- Olajgyár berendezéseket.
- Örlő- és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk allandóan raktáron.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénknak gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az ivergek felszerelése keresk. törvénytől mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balsam belsőleg és külsőleg használn. Ez: 1. Utólrhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden köros állapotaiban, enybiti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitünő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázát. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgörcsöt. 5. Széliden mozdítja elő a székelést s a vértisztulást, megisztítja a veséket, megzabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, uj és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, rüh ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájalmat stb. **Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.** Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyérből eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaállomásra 12 kicsi vagy 6 dupla iverget 4 koronáért. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetük.

Sztéküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a legavultabb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtetet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi centifólia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólrhetetlen. Valódi centifólia-kenőcs alkalmaznak: a betegágyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésnél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátongó lábsebeknél, a sócsuszánál, dagadt lábaknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lő- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihuzására, minden kelés, kinövés, pokolvar és uj képződéseknél, sőt még a ráknál; az uj- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábaknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bórnel, nyakdaganatnál, vérkelekedésnél és fülfolyásoknál stb. — Sztéküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében 2 tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját 3 kor. 50 fillér. — Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limite angyalgögyyszerének Pregrada” védjegye.

E két győgyerejében fölmulhatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hatásosabb és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezétekig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható amellet teljesen ártatlan világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kell lenni. A hol a fent ismertett védjegyekkel valódi kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal gyógyszerháza. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész. Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél,